

ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอน
ของครูในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37

**The Relationship between Academic Leadership of Administrators and Teaching
Behaviours of Teacher in basic Education School under the Secondary Education**

Service Area Office 37

พิชญพรณ พากเพียร¹

pidchayapan.pm@gmail.com

บทคัดย่อ

วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 (2) ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครู ใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร 8 คน ครู 279 คน รวม 287 คน จากสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่
แบบสอบถามแบบมาตราส่วนค่าเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีค่าความเที่ยงเท่ากับ
.99 และพฤติกรรมการสอนของครูมีค่าความเที่ยง เท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและ
รายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับดังนี้ การพัฒนาหลักสูตร การนิเทศการสอนการสนับสนุนการทำวิจัย
ในชั้นเรียน การสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา
และการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (2) พฤติกรรมการสอนของครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
ที่สุด เรียงตามลำดับดังนี้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การวิจัยในชั้นเรียน การจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและเทคโนโลยี และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน (3) พฤติกรรมความเป็นผู้นำ
ทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการสอนของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ พฤติกรรมการสอนของครู เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

¹ นักศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the academic Leadership of administrators in Basic Education School under the Secondary Education Service Area Office 37; (2) to study the teaching behaviors of Teacher in Basic Education School under the Secondary Education Service Area Office 37; and (3) to study the relationship between Academic Leadership of Administrators and Teaching Behaviors of Teacher in basic Education School under the Secondary Education Service Area Office 37.

The research sample totaling 287 persons consisted of 8 administrators and 279 teachers from the basic Education School under the Secondary Education Service Area Office 37, obtained by stratified random sampling. The employed research instrument of academic Leadership of administrators and teaching behaviors of teacher were the rating scale questionnaire with reliability of .99 and .98. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient.

The results showed that (1) the overall and by-aspect academic Leadership of administrators were rated at the highest level and could be ranked as follows: instructional supervision, support for classroom research, support for information technology in teaching and learning, support educational resources and promote academic atmosphere; (2) the overall and by-aspect teaching Behaviors of Teacher were rated at the highest level and could be ranked as follows: learning management plan, measure and evaluation, classroom research, learning and teaching activities, media and technology and classroom atmosphere; (3) the academic Leadership of Administrators correlated positively and significantly at the .01 level with teaching Behaviors of Teacher.

Keywords: Academic Leadership of administrators, Teaching behaviors of teacher, Secondary Education Service Area

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ในภารกิจงาน 4 ด้าน ได้แก่ งานด้านวิชาการ งานบริหารงานบุคคล งานด้านงบประมาณ งานด้านการบริหารทั่วไป (ราชกิจจานุเบกษา, 2545, น.19) สอดรับกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ที่กล่าวถึงการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้สถานศึกษา พร้อมทั้งสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมการบริหารเชิงคุณภาพ และพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ซึ่งภารกิจงานทั้ง 4 ด้านข้างต้นนั้นงานวิชาการถือได้ว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาทุกประเภทโดยเฉพาะการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และงานวิชาการ เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาและคุณภาพของสถานศึกษา จึงกล่าวได้ว่าความสำเร็จของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการ

อย่างไรก็ตามรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2557 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จังหวัดแพร่ พบว่าคะแนนเฉลี่ย 5 วิชาหลักสูงกว่าระดับประเทศ จากผลการทดสอบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จังหวัดแพร่ มีความประสบความสำเร็จ เนื่องจากวิชาที่จัดการเรียนการสอนเป็นรายวิชาหลักมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงของนักเรียนอาจเนื่องมาจากหลายสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนของครู หรือจากตัวผู้เรียนและครอบครัว ซึ่งจากการศึกษาของคลอสเมียร์ (Klausmier, 1961) ได้กล่าวเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า นอกจากผู้เรียนและครูแล้วยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น บ้าน สิ่งแวดล้อม และการศึกษาส่วนตัวของนักเรียน เป็นต้น โดยได้เสนอรูปแบบของปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ไว้ 6 ประการ คือ 1) คุณลักษณะของผู้เรียน 2) คุณลักษณะของผู้สอน 3) พฤติกรรมระหว่างผู้เรียนและผู้สอน 4) คุณลักษณะของกลุ่ม 5) คุณลักษณะของพฤติกรรมเฉพาะตัว และ 6) แรงผลักดันภายนอก นอกจากนี้ ฮาร์กเฮริสท์และนิวการ์เดน (Hiavighurt and Neugarten, 1969) ยังกล่าวว่า สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมี 2 ทาง คือ ทางครอบครัวและทางโรงเรียน ครอบครัวที่มีประสิทธิภาพที่ดี สามารถทำให้ผู้เรียนมีความสามารถติดตัวมาแต่กำเนิดในระดับกลาง มีผลการเรียนที่ดี ในทำนองเดียวกัน โรงเรียนที่ดีสามารถทำให้ผู้เรียนมีความสามารถติดตัวมาแต่กำเนิดในระดับกลางมีผลการเรียนที่ดีเช่นเดียวกัน

ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูงขึ้นย่อมขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการสอนของครู ซึ่งครูผู้สอนจะมีพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพได้นั้นย่อมขึ้นกับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องมียุทธศาสตร์การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนในสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อพัฒนาบุคลากรครูให้เป็นบุคคลแห่งการ

เรียนรู้ สอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552) กล่าวว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการบริหารวิชาการอย่างมาก โดยเฉพาะคุณลักษณะของภาวะผู้นำทางวิชาการในด้านการมีความรอบรู้และสามารถบูรณาการความรู้มาใช้เอาใจใส่ชี้แนะแนวทาง สนับสนุน ช่วยเหลือเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลง ความสามารถของภาวะผู้นำทางวิชาการในส่วนของวางแผน กลยุทธ์การบริหารการศึกษาวิชาการ รวมทั้งในด้านพฤติกรรมของภาวะผู้นำทางวิชาการในส่วนของสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศการเรียนรู้ สนับสนุนและกล้าต่อสู้ทางวิชาการและวิชาชีพ ส่งเสริมและพัฒนาบุคคลให้มีศักยภาพมีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ สอดคล้องกับ นาวา สุขรมย์ (2550) ได้ชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูในทางบวกอยู่ในระดับสูง จึงทำให้ครูเกิดความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานหรือพัฒนาตนเองตามไปด้วย ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมานั้นสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางการเรียนการสอนซึ่งจะช่วยให้ครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรในด้านต่างๆ โดยเฉพาะประสิทธิภาพในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะเป็นสิ่งที่ช่วยประเมินว่าผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จหรือไม่ และจะเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนของครูด้วย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37

นิยามศัพท์

พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่ต้องวางแผนและยุทธศาสตร์ทางด้านวิชาการเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษาโดยการสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร สนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมการสอนเป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการ สนับสนุนให้

ครูมีวิธีการสอนแบบต่างๆ นิเทศและกำกับให้การเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตร การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษาการสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน

พฤติกรรมการสอนของครู หมายถึง การกระทำของครูที่แสดงออกถึงความพยายามจัดการเรียนการสอนด้วยการใช้เทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย กิจกรรมการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ฝึกคิด ได้ฝึกปฏิบัติจริงและฝึกปรับปรุงตนเองด้วยการจัดกิจกรรมกลุ่มการใช้คำถามในการกระตุ้นและเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้ การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้คิดค้นคว้าและสร้างความรู้ด้วยตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน การเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดข้อมูลความรู้มาเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนในการสอนการใช้สื่ออุปกรณ์ในการเรียนรู้ การใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตเพื่อฝึกคิดการแก้ปัญหาแบบบูรณาการ การวัดประเมินผลตามสภาพจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามมาตรฐานหลักสูตรที่กำหนด การสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียน พฤติกรรมการสอนของครูแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใช้สื่อและเทคโนโลยี การวัดผลและประเมินผล การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และการวิจัยในชั้นเรียน

สถานศึกษา หมายถึง หน่วยงานตามกฎหมายที่มีหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดแพร่ ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 มีสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวน 16 แห่ง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จังหวัดแพร่ ในการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครู
2. ได้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37

วิธีการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 51 คน ครู จำนวน 967 คน ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จังหวัดแพร่ รวมทั้งสิ้น 1,018 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จากการคำนวณสูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ผู้วิจัยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% สัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05 และสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) มีผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน ครู จำนวน 279 คน รวมทั้งหมด 287 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครู ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามซึ่งเป็นข้อมูลพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ .98 และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามซึ่งเป็นข้อมูลพฤติกรรมการสอนของครู เท่ากับ .99

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครู จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในสถานศึกษา และประสบการณ์สอน มีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา การสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน การนิเทศการสอน การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert's Method) 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ ระดับการปฏิบัติเกณฑ์พิจารณา 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดหรือสม่ำเสมอ
4 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากหรือบ่อยครั้ง
3 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางหรือค่อนข้างบ่อย
2 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยหรือเป็นบางครั้ง
1 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุดหรือไม่ค่อยปฏิบัติ

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและเทคโนโลยี การวัดผลและประเมินผล การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และการวิจัยในชั้นเรียน มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert's Method) 5 ระดับ จำนวน 35 ข้อ ระดับการปฏิบัติเกณฑ์พิจารณา 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดหรือสม่ำเสมอ
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากหรือบ่อยครั้ง
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางหรือค่อนข้างบ่อย
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยหรือเป็นบางครั้ง
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุดหรือไม่ค่อยปฏิบัติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน วุฒิการศึกษา การดำรงตำแหน่งในสถานศึกษา โดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครู ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 ได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจควรแก่การนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จังหวัดแพร่ มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการระดับมากที่สุดในทุกด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา ด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และด้านการสนับสนุน การทำวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 39 ที่ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2545, น. 19) และการกระจายอำนาจดังกล่าวนี้เองถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับมาปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะในด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถและพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการไม่ว่าจะเป็นในด้านของการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งถือได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในขณะเดียวกันเมื่อเกิดการปฏิรูปการศึกษาทำให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับดังกล่าว ให้ถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา

คุณภาพการศึกษาและพัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ (หมวด 6 มาตรา 47, 48 และ 49) ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้สถานศึกษามีการตื่นตัวในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมิน ได้กำหนดลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบไว้ประการหนึ่ง ว่าต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการพร้อมกับขยายความเป็นผู้นำทางวิชาการว่าเป็น ผู้ที่ต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการวางแผนนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างชัดเจนเป็นผู้สร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543ก) นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาความสามารถในการบริหารงานวิชาการเพื่อบรรลุเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจะต้องได้รับการพัฒนาก่อนการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสม ในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ราชกิจจานุเบกษา, 2548, น. 41) ด้วยเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดแพร่ตระหนักในสำคัญของการเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

2. ครูในสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 จังหวัดแพร่ มีพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และด้านการวิจัยในชั้นเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลจากความพยายามในการปฏิรูปการเรียนรู้ของรัฐ ทำให้ครูต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนจากผู้สอนมาเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยยึดหลักการว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด และจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การแก้ปัญหา รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้วยเหตุนี้ครูจึงต้องศึกษาหาความรู้เพื่อให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และสาระสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาของชาติ รวมทั้งนโยบายที่เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพบนพื้นฐานของความแตกต่างระหว่างบุคคล อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบกับในปัจจุบันได้มีการกำหนดให้ครูมีวิทยฐานะเพื่อยกระดับคุณภาพวิชาชีพของตนเอง ดังนั้นครูจึงต้องเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสม ในอันที่จะทำให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันเป็นการประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

3. พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการสอนของครูอยู่ในระดับสูงมาก โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาที่ผู้บริหารมีพฤติกรรมทางวิชาการสูงจะเกี่ยวข้องหรือมีแนวโน้มทำให้พฤติกรรมการสอนของครูมีประสิทธิผลสูงตามไปด้วย โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการสอนของครูด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี ในระดับสูงที่สุด ทั้งนี้จากเอกสารมาตรฐานการศึกษา

ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกในมาตรฐานด้านผู้บริหารมาตรฐานที่ 10 ตัวบ่งชี้ที่ 10.3 กำหนดว่า ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและเป็นผู้นำทางวิชาการ (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549, น. 28) นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผู้บริหารไว้ 3 ด้าน หนึ่งในนั้นคือผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการ (ธีระ รุณเจริญ และคณะ, 2546, น. 25) โดยมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันการเปลี่ยนแปลง มีความเป็นผู้นำในการริเริ่มการนำนวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนรู้ มีศักยภาพในการพึ่งตนเองในการพัฒนางานวิชาการ และแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาปรับใช้ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของละอองดาว ปะโพธิง (2554) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครู มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง สอดคล้องกับนาวา สุขรมย์ (2550) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูมีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูง และปราโมทย์ สุวรรณเวก (2547) พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสมรรถภาพการสอนของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่ผู้บริหารส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วมและสามารถเป็นที่ปรึกษาที่ดีของครู และพบว่าบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพนักเรียนในทางบวกในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ อัญชลี อินเรือง (2552) จากการที่ผู้บริหารส่งเสริมการทำงานแบบมีส่วนร่วมและสามารถเป็นที่ปรึกษาที่ดีของครู และพบว่าบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารงานวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพนักเรียนในทางบวกในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ พอยเรียล (Poirier, 2009) ได้ศึกษาทัศนคติและรับรู้ของครูเกี่ยวกับพฤติกรรมการเป็นผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหารพบว่าครูรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการเป็นผู้นำการเรียนการสอนของผู้บริหาร คือ การสร้างวัฒนธรรมในโรงเรียนการให้ครูมีส่วนร่วมในกิจกรรมสำคัญของโรงเรียน การชี้แจงเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และขั้นตอนการปฏิบัติงานและการกำหนดนโยบายการพัฒนาวิชาชีพทั้งของผู้บริหารและครูเพื่อเพิ่มทักษะและความสามารถในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

บทสรุป

พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 37 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ คือ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

พฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นๆ คือ การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่าในภาพรวมพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการสอน ของครู อยู่ในระดับสูงมาก โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการสอนของครู อยู่ในระดับสูงมากที่สุด และพบว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการสอนของครู อยู่ในระดับต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 พบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา ในระดับสูงมากที่สุดและด้านที่ต่ำที่สุดคือ พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการสอนของครูด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับต่ำมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้นอีก โดยอาจมีนโยบายการพัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการให้กับผู้บริหารสถานศึกษา โดยการจัดให้มีการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อให้ผู้บริหารมีโอกาสได้พัฒนาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของตนเอง โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

2. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนของครู เพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน หรืออาจมีนโยบายให้มีกลุ่มเครือข่ายทางการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน เพื่อให้ครูแกนนำช่วยพัฒนาครูที่ต้องการมีประสบการณ์ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน อันจะช่วยปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำด้านอื่นๆ ของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมเกี่ยวกับการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา และการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนของครูผู้สอน
4. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับพฤติกรรมการสอนของครู โดยใช้เครื่องมือที่ต่างกัน หรือแยกออกเป็น 2 ฉบับ เพราะการตอบคำถามของผู้บริหารและครูผู้สอนไม่เหมือนกัน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์เฉพาะของผู้บริหารและครูผู้สอนเฉพาะโรงเรียน

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาและอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีวรรณ ดันตจิณาวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร. สมถวิล วิจิตรวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาของท่านและขอขอบพระคุณท่านทั้งสองไว้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.บุญลือ ทองอยู่ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ นางรัชนิวรรณ บุญทวี ผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นายชานันท์ มณฑิเตอร์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนสูงเม่นชนูปถัมภ์ นายศิลป์ชัย ทศนิวรรณ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนศรีนครน่าน นายกฤษดา นันทวาสน์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนสา และนายนิติพันธ์ ปางน้อย ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านน้ำมวบ ที่กรุณาตรวจเครื่องมือวิจัยและให้ข้อเสนอแนะซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเครื่องมือการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้าฝ่ายงาน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และคณะครูจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 37 ทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการวิจัยเป็นอย่างมาก

ขอขอบคุณ ครอบครัว บิดา มารดา และเพื่อนทุกคนที่สนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์และให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่ให้โอกาสได้มาเรียนรู้และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือ สนับสนุน ให้การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

บรรณานุกรม

- ธีระ รุญเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ข้าวฟ่าง.
- นาวา สุขรมย์. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา กับประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ปราโมทย์ สุวรรณเวก. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับสมรรถภาพการสอนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 8.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. (2545, 19 ธันวาคม). ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 119 ตอนที่ 123 ก หน้า 19.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2553, 22 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนที่ 45 ก หน้า 1 – 3.
- ละอองดาว ปะโพธิง. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิภาพของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 กลุ่มงานนิเทศติดตามประเมินผล. (2556). รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2556 แพร่-น่าน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อัญชลี อินทร์เรือง. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับคุณภาพนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษานครนายก. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- Klausmierz, Herbert J. (1961). *Learning and Human Abilities*. Educational Psychology. New York: Harper and Brothers.

Poirier, D.O. (2009). *A principal's and teachers' perceptions and understandings of instructional leadership*. A case study of one school. Degree of Master of Education in the Department of Educational Administration Graduate Studies University of Saskatchewan Saskatoon, Canada.

